

Nieuwsbrief Pensioenfondsen - 12 juni 2020

Pensioenakkoord

1. Pensioenakkoord

- Het kabinet, de werkgevers en de vakbonden hebben een akkoord bereikt over de uitwerking van het nieuwe pensioenstelsel.
- Hiermee moet het Nederlandse pensioenstelsel klaar zijn voor de toekomst.
- De gemiddelde leeftijd van de Nederlanders stijgt, de rekenrente is langdurig laag en de financiële markten zijn volatiel. Hierdoor nemen de pensioenkosten toe. Het is belangrijk dat het pensioenstelsel beter aansluit bij deze ontwikkelingen. Daarom heeft het kabinet samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een pensioenakkoord gesloten met afspraken over pensioenen en AOW.
- De afspraken die zijn uitgewerkt moeten zorgen voor een duurzaam pensioenstelsel dat:
 - Eerder perspectief biedt op een koopkrachtig pensioen, wat ook betekent dat het pensioen directer meebeweegt met de ontwikkeling van de economie.
 - Pensioen transparanter en persoonlijker maakt.

2. Premie

- In het nieuwe pensioenstelsel wordt de doorsneesystematiek voor de premie afgeschaft. Dat betekent dat voor alle deelnemers een vlakke premie gaat gelden. Dit moet de premielasten stabiel en beter voorspelbaar maken.
- Alle pensioenregelingen worden premieregelingen. De pensioenpremie wordt fiscaal gemaximeerd.
- Jongeren krijgen in het nieuwe pensioenstelsel meer pensioen voor hun premie dan ouderen. Ten opzichte van het huidige pensioenstelsel ondervindt een groot deel van de huidige werkenden op dit onderdeel een nadeel.
- De verwachting van de onderhandelaars over het nieuwe pensioenstelsel is dat de meeste pensioenfondsen dit budgetneutraal kunnen oplossen. Mocht dat niet zo zijn, “dan moet er een adequate compensatie komen”, stellen de onderhandelaars. Hoe deze eruit moet zien, is nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat dit maatwerk op pensioenfondsniveau vereist.

3. Twee soorten pensioenregelingen

- Er zijn twee premieregelingen mogelijk: het nieuwe pensioencontract met uitgebreide risicodeling en een verbeterde premieregeling met optionele elementen (en beperkte risicodeling).
- De verbeterde premieregeling met optionele elementen (premieovereenkomst met beperkte risicodeling) geeft werkgevers de mogelijkheid ervoor te kiezen om bestaande deelnemers in DC-regelingen met een progressieve premie te blijven faciliteren. De mogelijkheid van het handhaven van een progressieve premie is geïntroduceerd, omdat nader onderzoek en berekeningen laten zien dat de overstap van een premieovereenkomst met een in leeftijd oplopend premiepercentage naar een gelijk premiepercentage in de meeste gevallen niet binnen de randvoorwaarden van adequate en kostenneutrale compensatie mogelijk is. Het zou tot fors hogere premies en/of lagere pensioenresultaten leiden. Daarom wordt voor deze regelingen een langere uitfasering in de tijd gekozen.
- Solidariteit en collectiviteit blijven belangrijke uitgangspunten en de huidige verplichtstelling blijft behouden. Pensioenfondsen blijven pensioenregelingen collectief uitvoeren en blijven collectief beleggen.

4. Pensioenen op basis van vermogen

- De premieregelingen gaan uit van een voorspelling van het te bereiken pensioen conform de navigatiemetafoor in plaats van nominale aanspraken. Er is sprake van één collectief vermogen voor actieven, slapers en gepensioneerden. Dit is het contract met de zogenoemde uitgebreide risicodeling.
- Doordat er geen pensioenuitkering meer wordt beloofd, hoeft een fonds niet meer voortdurend in de gaten te houden of het genoeg in kas heeft om aan al die beloftes te voldoen. Pensioenfondsen hoeven niet langer grote buffers aan te houden. Dat betekent een einde aan de rekenrente - nodig om beloftes te waarderen - en aan de dekkingsgraden.
- De rekenrente maakt plaats voor 'projectierendement': er wordt gerekend met rendementen om te toetsen of de pensioenambitie realistisch is, gegeven de premie.

5. Beleggingen en rendementen

- In het nieuwe pensioencontract met uitgebreide risicodeling is sprake van één collectief beleggingsbeleid.
- Door de rendementen naar leeftijdscohort te verdelen, kan rekening gehouden worden met een risicovoller beleggingsbeleid voor jongeren en een veiliger beleggingsbeleid voor ouderen.
- Het totale rendement bestaat uit hedgerendement en overrendement.
- Het hedgerendement is bedoeld om rentewijzigingen op te vangen. Het ligt voor de hand om het renterisico voor ouderen meer of zelfs helemaal af te dekken. Voor jongeren kan het renterisico minder afgedekt worden. Het overrendement is bedoeld als beloning voor het nemen van beleggingsrisico's. Hier zou juist andersom geredeneerd kunnen worden: voor jongeren kan meer beleggingsrisico genomen worden (en dus een hoger overrendement gelden) dan voor ouderen.
- De zogenaamde leenrestrictie kan daarmee worden opgeheven, wat betekent dat ervoor gekozen kan worden om bepaalde leeftijdscohorten meer dan 100% zakelijke waarden risico te laten lopen. Dit is een verschil met de lifecycles in de huidige premieregelingen.
- Er geldt een maximale spreidingsperiode van 10 jaar om schokken in rente en rendement uit te smeren.

6. Solidariteitsreserve

- De solidariteitsreserve maakt intrinsiek onderdeel uit van het nieuwe pensioencontract met uitgebreide risicodeling. Met de solidariteitsreserve worden risico's binnen generaties en ook met toekomstige generaties gedeeld met als doel pech- en geluksgeneraties te voorkomen.
- Aan de start is de solidariteitsreserve nog leeg. Jaarlijks mag maximaal 10% van de premie en eventueel een stukje rendement worden toegevoegd aan de solidariteitsreserve. De solidariteitsreserve mag uiteindelijk maximaal 15% van het fondsvermogen bedragen.
- Met de solidariteitsreserve kunnen mee- en tegenvallers worden uitgesmeerd over de tijd.

7. Uitkeringen

- Uit het vermogen dat op de pensioendatum is opgebouwd, wordt jaarlijks een uitkering onttrokken.
- De hoogte van de pensioenuitkering is afhankelijk van het projectierendement, dat bestaat uit de rentetermijnstructuur plus/minus een opslag/afslag.
- Hoe hoger het projectierendement is, hoe hoger de eerste uitkeringen, maar ook hoe groter de kans dat de toekomstige uitkeringen lager zijn. Het is aan het pensioenfonds om binnen bepaalde wettelijke kaders een projectierendement te bepalen.

8. Partner- en wezenpensioen

- Voor actieve deelnemers worden het partnerpensioen en het wezenpensioen anders.
- Het partnerpensioen vóór pensionering wordt standaard op risicobasis verzekerd en bedraagt, onafhankelijk van de diensttijd, (fiscaal) maximaal 50% van het salaris. Nu is het maximum gelijk aan 1,313% van de pensioengrondslag per dienstjaar.
- Het partnerpensioen na pensionering blijft ongewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.
- Het partnerpensioen blijft een levenslange uitkering, waarbij de mogelijkheid wordt geboden om te kiezen voor een hoog-laagconstructie.

- Het wezenpensioen in het nieuwe pensioenstelsel bedraagt maximaal 20% voor halfwezen en 40% voor wezen, en wordt uniform uitgekeerd tot de 25-jarige leeftijd van de wees (in plaats van het huidige maximum van 30 jaar).

9. Invaren

- Een belangrijke vraag was of het kabinet pensioenfondsen wilde verplichten om ook alle reeds opgebouwde pensioenen om te zetten naar het nieuwe pensioenstelsel.
- Invaren is niet verplicht, maar wel de standaardroute. Er kan door partijen gekozen worden om niet in te varen als dit leidt tot onvoldoende evenwichtige uitkomsten voor deelnemers en andere belanghebbenden. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij pensioenfondsen met een bijstortverplichting.

10. Keuzes sociale partners en pensioenfonds

- Evenals in het huidige pensioenstelsel maken sociale partners de keuze voor bijvoorbeeld het soort pensioencontract, de nabestaandendeckingen, het pensioengevend inkomen en de hoogte van de premie, uiteraard binnen fiscale kaders.
- Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit, nadat de opdracht aanvaard is, op basis van de uitvoeringsovereenkomst tussen pensioenfonds en sociale partners. Dat is in het nieuwe pensioenstelsel niet anders dan nu.
- Ten aanzien van het beleggingsbeleid kiest het pensioenfonds vooraf verdeelregels over de toekenning van hedgerendement en overrendement per leeftijdscohort. De verdeelregels zijn afhankelijk van de risicohouding van de deelnemers.
- Voor de uitkeringsfase kiest het pensioenfonds de hoogte van het projectierendement en de lengte van de uitsmeerperiode ingeval van schokken.
- Bovendien bepaalt het pensioenfonds op welke wijze de solvabiliteitsreserve wordt gevuld, en wanneer en op welke wijze hier gelden aan worden onttrokken.
- Wij verwachten dat sociale partners nauw betrokken zullen worden bij de bepaling van bovenstaande beleidskeuzes, aangezien deze keuzes bepalend zijn voor de vormgeving van de pensioenregeling.

11. Communicatie met deelnemers

- In de communicatie met de deelnemers wordt getoond hoe het vermogen zich in de tijd ontwikkelt.

Aandeel in vermogen

Aandeel in vermogen primo

+ ingelegde premie

+ toegekend resultaat (+ / -)

+ bijdrage solidariteitsreserve (+ / -)

Aandeel in vermogen ultimo

- De te bereiken pensioenen volgens de verwachting, in goed weer en in slecht weer worden via de inmiddels bekende navigatiemetafoor gecommuniceerd.

12. Vervolg

- Het CPB en de Pensioenfederatie gaan verdere berekeningen maken.
- Minister Koolmees wil nog deze maand, met 19 juni 2020 als beoogde datum, met de Hoofdlijnennotitie komen.
- Naar verwachting is in 2020 de uitwerking van het pensioenakkoord gereed. De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2022. Dan zou alle wetgeving voor het nieuwe stelsel klaar moeten zijn.
- De uiterste transitiedatum is 1 januari 2026. Mogelijk mogen pensioenfondsen vanaf 1 januari 2022 overgaan op het nieuwe pensioencontract (zie hieronder).

13. In de tussentijd

- Kortingen: de tijdelijke maatregelen van 2019 lijken te worden voortgezet (doel: alleen korten bij dekkinggraad onder de 90%). Concrete wetgeving hiertoe moet nog worden geformuleerd.
- Pensioenpremie en pensioenopbouw: Minister Koolmees heeft aangegeven dat het “logisch” is dat sociale partners afspreken de pensioenpremie en de pensioenopbouw in ieder geval het komende jaar (2021) zoveel mogelijk stabiel te houden.
- Ingroeipad: pensioenfondsen moeten op een verantwoorde en evenwichtige wijze kunnen overstappen naar het nieuwe stelsel. Bij indiening van het wetsvoorstel zal in gesprek met relevante partijen een ingroeipad naar het nieuwe stelsel worden vastgelegd. Mogelijk mogen fondsen na 2022 al op het nieuwe pensioenstelsel vooruit lopen.